

מבוא לאלגברה קומוטטיבית

המרצה: איליה טיומקין

(1) חשבו את

א. $(\mathbb{Z}/m\mathbb{Z}) \otimes_{\mathbb{Z}} (\mathbb{Z}/n\mathbb{Z})$;

ב. $R/I \otimes_R R/J$ כאשר $R/I, J \subset R$ אידלים.

(2) יהיו K שדה, W מרחב וקטורי, ו- $0 \rightarrow V' \rightarrow V \rightarrow V'' \rightarrow 0$ סמ"ק של מרחבים וקטוריים. הוכיחו כי

א. הסדרה $0 \rightarrow V' \otimes_K W \rightarrow V \otimes_K W \rightarrow V'' \otimes_K W \rightarrow 0$ מדויקת.

ב. אם $0 \neq v \in V, 0 \neq w \in W$ אז $0 \neq v \otimes w \in V \otimes_K W$.

(3) יהיו R חוג, $S \subset R$ קבוצה כפליית ו- M R -מודול. הוכיחו כי $S^{-1}M = M \otimes_R S^{-1}R$.

(4) יהיו R חוג ו- S, T R -אלגבראות. נגדיר על $S \otimes_R T$ פעולת כפל ע"י $(s \otimes t)(s' \otimes t') = ss' \otimes tt'$. הוכיחו כי

א. הפעולה מוגדרת היטב;

ב. $S \otimes_R T$ היא R -אלגברה;

ג. העתקות $\phi: s \mapsto s \otimes 1$ ו- $\psi: t \mapsto 1 \otimes t$ הן הומומורפיזמים של R -אלגבראות;

ד. $S \otimes_R T$ מקיימת את התכונה האוניברסלית הבאה: לכל זוג של הומומורפיזמים $\alpha: S \rightarrow P, \beta: T \rightarrow P$ של R -אלגבראות קיים ויחיד הומומורפיזם $\chi: S \otimes_R T \rightarrow P$ עבורו $\alpha = \chi \circ \phi, \beta = \chi \circ \psi$.

(5) חשבו את האלגבראות הבאות:

א. $\mathbb{R}[x, y] \otimes_{\mathbb{R}} \mathbb{C}$;

ב. $R[x] \otimes_R R[y]$;

ג. $\mathbb{Q}[\sqrt{2}] \otimes_{\mathbb{Q}} \mathbb{Q}[\sqrt{3}]$;

ד. $\mathbb{F}_p(t) \otimes_{\mathbb{F}_p(x)} \mathbb{F}_p(t)$ כאשר ההומומורפיזם $\mathbb{F}_p(x) \rightarrow \mathbb{F}_p(t)$ מוגדר ע"י $f(x) \mapsto f(t^p) = (f(t))^p$.

(6) יהיו R חוג, S R -אלגברה, M R -מודול ו- N S -מודול. הוכיחו כי

א. על $M \otimes_R S$ יש מבנה טבעי של S -מודול ועל N יש מבנה טבעי של R -מודול;

ב. $(M \otimes_R S) \otimes_S N = M \otimes_R N$.

(7) תהי Δ פירמידה משוכללת בנפח אחד.

א. חשבו את עורכי המקצועות של Δ ואת הזוויות בין הפאות של Δ ;

ב. חשבו את אינווריאנט דאן של Δ ;

ג. (למי שלמד תורת גלואה) הוכיחו שאם $[\mathbb{Q}(e^{2\pi i/n}) : \mathbb{Q}] \leq 2$ אז $n \in \{1, 2, 3, 4, 6\}$.

ד. בעזרת סעיף ג', הוכיחו כי $\frac{\cos^{-1}(1/3)}{\pi} \notin \mathbb{Q}$, והסיקו מזה שאינווריאנט דאן של Δ שונה מאפס.

(8) (למי שלמד תורת גלואה) יהיו K שדה ו- $F = K[a]$ הרחבה אלגברית. הוכיחו כי התנאים הבאים שקולים

א. F/K פרידה (ספרבילית),

ב. $\bar{K} \otimes_K F$ היא אלגברה ללא נילפוטנטים כאשר $\bar{K}$ מסמן סגור אלגברי של K ,

ג. $F \otimes_K F$ היא אלגברה ללא נילפוטנטים.